

ESBJERG LÆRERFORENING

DLF - KREDS 100

**ESBJERG LÆRERFORENINGS
GENERALFORSAMLING**

kreds 100

2026

Formandens mundtlige beretning

Når man står midt i en travl skolehverdag med undervisning, møder, dokumentation og forandringer, kan det nogle gange være svært at få øje på det større billede.

Men som kredsstyrelse og som formand for Esbjerg Lærerforening er det netop vores ansvar at holde det udsyn. At løfte blikket. At insistere på, at det vi står i til daglig, hænger sammen med noget større.

Fagbevægelsen bliver med jævne mellemrum erklæret forældet, besværlig eller unødvendig. Ofte af dem, der aldrig selv har manglet opbakning, retssikkerhed eller kollegialt fællesskab. Men virkeligheden er, at jo mere komplekst og presset arbejdslivet bliver, desto vigtigere bliver det organiserede fællesskab. Ikke mindst for os, der arbejder i en sektor, hvor engagement og ansvar ofte ligger langt ud over det, der kan rummes i et stillingsopslag.

Danmarks Lærerforening er ikke bare en serviceorganisation, man kontakter, når noget går galt. Det er et fællesskab, der gennem mere end 150 år har været med til at forme lærerprofessionen, folkeskolen og arbejdsvilkårene for generationer af lærere. Et fællesskab, som har sikret rettigheder, løn og et professionelt råderum – og som igen og igen har vist sin styrke, når den er blevet udfordret.

Vi er en del af noget større – lokalt i Esbjerg og Fanø kommuner, nationalt i Danmarks Lærerforening og solidarisk i fagbevægelsen. Det forpligter, men det giver også styrke, indflydelse og mulighed for at gøre en reel forskel.

Den forpligtelse skal vi tage dybt alvorligt. Vi skal være tydelige. Vi skal være relevante. Og vi skal levere resultater.

På kongressen i 2023 vedtog Danmarks Lærerforening fem strategiske målsætninger for perioden 2024–2027. De målsætninger har været retningsgivende for arbejdet i hele organisationen – og de giver også en god ramme for at gøre status her i 2026.

1. Der skal investeres i folkeskolen

Den første strategiske målsætning er egentlig ganske enkel: Der skal investeres i folkeskolen, så den kan leve op til sit formål.

Efter mange års benhårde kommunale prioriteringer og gentagne spareøvelser er det værd at hæfte sig ved, at Danmarks Lærerforening centralt er lykkedes med at sætte folkeskolens økonomi på den helt store landspolitiske dagsorden.

For første gang i lang, lang tid tales der igen om folkeskolen som en investering – ikke bare en udgift. Flere partier taler nu om milliardinvesteringer i folkeskolen, og selvom de naturligvis har forskellige tanker om, hvordan milliarderne skal bruges, så er det helt nye og virkeligt positive toner. Om det hele ender med at blive til virkelighed, må tiden vise, men det er i sig selv et markant skifte i den politiske samtale, og vi skal som forening gøre hvad vi kan for at fastholde den gode investeringsdagsorden, så den også forpligter efter et valg.

De seneste udspil ændrer dog ikke ved, at kampen langt fra er vundet. Men det viser, at vedholdende interessevaretagelse virker – Det er ikke sket af sig selv. Det er sket, fordi vi har presset på.

Kommunalvalget i efteråret 2025 gav os lokalt en anledning til at tage kampen om fortællingen om de lokale folkeskoler på os – og den mulighed greb vi.

I Esbjerg Lærereforening prioriterede vi en målrettet indsats, hvor vi mødtes med rigtig mange af kandidaterne til kommunalvalget i Esbjerg kommune. På tværs af partier og politiske ståsteder lykkedes det os at gøre folkeskolen til et tema, man ikke kunne komme udenom i valgkampen

Møderne viste tydeligt, at der er stor interesse for folkeskolen, men også at mange beslutningstagere mangler konkrete indblik i hverdagen på skolerne. Her havde vi en vigtig opgave: at oversætte erfaringer fra klasseværelserne til politiske prioriteringer.

Uanset hvordan man læser resultatet af valget, og selvom der fortsat er meget at ønske for reelle økonomiske prioriteringer, så vurderer jeg, at vi står med et langt stærkere udgangspunkt for dialog og indflydelse i den kommende byrådsperiode.

2. Alle elever har ret til undervisning af uddannede og fagligt opdaterede lærere

Efter fire år som en del af velfærdsforsøget er Esbjerg Kommune nu tilbage til at være underlagt den samme lovgivning som resten af landet – denne gang med folkeskolens kvalitetsprogram under armen. Programmet lover blandt andet en mere praktisk orienteret skole, der kan mere for flere. Det lyder jo umiddelbart både sympatisk og ambitiøst, og det er da også svært at være imod. Spørgsmålet er bare, *hvordan* den skole skal kunne mere – og *med hvilke ressourcer*.

Med indførelsen af den understøttende undervisning så vi en stigning i antallet af pædagoger i skolen, og selvom den understøttende undervisning nu er afskaffet, så ser vi fortsat rigtig mange pædagoger varetage undervisnings- og støtteopgaver som før i tiden blev varetaget af lærere. Det ser vi især i de specialiserede skoletilbud og i det væld af mellemformer der er blevet oprettet - men vi ser dem altså også udføre helt klassiske læreropgaver, som fx klassens time og undervisning i folkeskolens fag.

Jeg har stor respekt for pædagogers faglighed, og det giver for mig god mening, at den kommer spil i børnehaveklassen og i nogle tilfælde også som individuel støtte til de elever der har brug for det for at kunne deltage i undervisningen.

Men vi er ude på et skråplan, og derfor er jeg stolt af, at vi fra Esbjerg Lærereforening har været med til at sætte udfordringen på dagsordenen i den offentlige debat og internt i Danmarks Lærereforening og at der nu bliver arbejdet på en strategi.

I efteråret blev jeg som fællestillidsrepræsentant inviteret til at deltage i Esbjerg kommunes tur til Lillehammer i Norge, hvor mange danske kommuner for tiden vender blikket hen. Årsagen til den store danske interesse for Lillehammer skyldes, at de inkluderer tæt på hundrede procent af eleverne i almenundervisningen, og ifølge KL's beregninger bruger de ikke flere penge på at drive skole end en gennemsnitlig dansk kommune. Jeg vil ikke spille tiden på en lang detaljeret gennemgang af, hvad vi observerede, men jeg vil

alligevel fremhæve nogle af de pointer, jeg personligt synes, vi med fordel kunne lade os inspirere af herhjemme.

For det første så vi en markant anden normering når vi taler om antallet af elever pr. lærer – ikke bare voksne, men uddannede lærere - og vi så en klar prioritering af mindre elevgrupper og holddeling generelt.

For det andet så vi meget systematisk og konsekvent struktur på samarbejde, kompetenceudvikling og faglige netværk på alle niveauer og på tværs af alle skoler.

For det tredje så vi, at både ledere, faglige ressourcepersoner og PPR arbejdede meget tæt på praksis og vi hørte gentagende gange at "læreren ikke må opleve at stå alene med problemerne."

Ikke overraskende diskuterer de også børnesyn i Lillehammer. Men hvor jeg i Danmark oplever, at børnesynet bliver moraliserende og nogle gange misbrugt til at slå den enkelte lærer i hovedet, der oplevede jeg i højere grad, at det i Lillehammer var grundlaget for deres måde at tænke skolens formål, rammer og udvikling af praksis - med tydeligt fokus på elevernes faglige udvikling som selve grundlaget for inklusion. Dertil hører en insisteren på skolens og lærernes autoritet med tydelige positive forventninger til både elever og forældre.

Dette leder mig til den tredje strategiske målsætning:

3. Undervisningen skal danne og uddanne til livet i et demokratisk samfund

Som bekendt har debatten om det nye børnesyn også fyldt en del herhjemme. Intentionerne er gode. Selvfølgelig er børn ikke problemer, der skal fixes. Men et børnesyn kan ikke stå alene som løsning på strukturelle udfordringer. Man kan ikke tale sig ud af manglende hænder, tid og ressourcer – uanset hvor anerkendende sproget er.

Undervisningsministerens PDO: *Pisse Dårlig Opdragelse* – har vakt en del opsigt. Retorikken er skarp. Måske endda lige lovlig skarp fra en minister, og den er da også faldet især forældre- og elevrepræsentanter for brystet.

Men vi skylder også hinanden at tale ærligt om virkeligheden. Vi står med nogle helt reelle almenpædagogiske udfordringer i folkeskolen. Og ja – forældreansvaret er en del af ligningen.

Skolen kan meget, men skolen kan ikke alt. Den kan ikke alene kompensere for manglende grænsesætning, struktur og opbakning hjemmefra. Det er ikke et angreb på forældre som gruppe, men en nøgtern konstatering af, at opdragelse og dannelse er et fælles ansvar – og at lærernes opgave bliver umulig, hvis den balance skrider.

Generelt fylder folkeskolens opgaver i samfundet meget i debatten, og selvom der mest er tale om nye komplekse opgaver man lige kan synes, vi også burde klare i folkeskolen, så er der også en stor opgave, som man lige nu lægger op til, skal forsvinde fra folkeskolen, nemlig udbuddet af 10. klasse.

Selvom man måske tillader sig selv et spinkelt håb om at et folketingsvalg kan ændre på beslutningen, så må vi formentligt forvente, at det brede forlig om den

ungdomsuddannelsesreform, som det hér er en del af, næppe sådan lige bliver taget af bordet.

Danmarks Lærerforening har som bekendt kæmpet en forgæves kamp for bevarelsen af de kommunale 10. klassetilbud, men fortsætter naturligvis arbejdet for at påvirke bl.a. udformningen af den nye EPX, så den både pædagogisk og fagligt kan favne de elever som ellers ville have haft glæde af et 10. klassetilbud, og også så de nuværende 10. klasselærere med deres værdifulde erfaringer indtænkes som undervisere.

Det er noget af et komplekst puslespil der skal lægges, hvis EPX'en skal blive en succes, og der er rigtig mange særinteresser i spil, så jeg glæder mig over, at Danmarks Lærerforening er repræsenteret centralt i det forberedende arbejde. Samtidig er jeg meget bevidst om, at vores medlemmer der arbejder i 10. klasserne ser en noget uvis fremtid i møde, så vi kommer til at følge udviklingen tæt og videregive relevante informationer så hurtigt som muligt.

4. Rammerne for arbejdslivet skal forbedres

Den fjerde strategiske målsætning handler bl.a. om arbejdsmiljø – og her har det forgangne år givet anledning til alvorlig eftertanke.

Vi oplever et stigende konfliktniveau på flere skoler. Flere tjenstlige samtaler. Flere sager, hvor dialogen kommer for sent – og hvor ledelsesmagt anvendes, hvor der burde have været støtte, vejledning og samarbejde.

Samarbejdet med ledelsen er helt afgørende for et godt arbejdsmiljø. De steder, hvor der er gensidig tillid og respekt for den professionelle dømmekraft og for den kompleksitet lærernes arbejde foregår i, der ser vi også større trivsel, lavere sygefravær og bedre løsninger. Det er simpelthen blevet for let at pege fingre ad den enkelte medarbejders børnesyn, når noget går galt.

Samtidig fylder sager om magtanvendelse og fysisk indgriben mere og mere. Lærere står ind imellem i situationer, som de hverken er uddannet til at håndtere eller juridisk tilstrækkeligt beskyttet i. Der er brug for kompetenceudvikling, mere forebyggelse og ny og klar lovgivning, så ansvaret ikke placeres hos den enkelte lærer alene. Men imens vi venter på den nye lovgivning, er vi som udgangspunkt nødt til at fraråde enhver form for magtanvendelse, da man i yderste konsekvens risikerer at sætte sit arbejdsliv på spil. Ingen lærer skal risikere sit arbejdsliv for at løse en situation, som systemet ikke har givet ordentlige rammer for.

Netop arbejdsmiljøet og de arbejdsvilkår der skal være med til at sikre det er omdrejningspunktet i de overenskomstforhandlinger der er i gang netop nu.

Man må sige, at det er en meget speciel situation vi står i. Der er landet generelle forlig på alle de tre forhandlingsområder. Statens, det kommunale og det regionale. Det er pæne forlig, hvis vi ser på rammen og den generelle lønudvikling, og der er sat pæne midler af til det vi kalder organisationsmidler. Altså de dele af overenskomsten, hvor der forhandles hver især i organisationerne. Forligene indeholder dog også elementer, som jeg personligt er noget bekymret for. Det kan umiddelbart synes attraktivt med mere frit valg mellem løn,

pension og frihed og det er umiddelbart også positivt med udvidede mulighed for at blive hjemme ved børns sygdom, men begge dele kommer ikke uden bagsider af medaljen.

Vi ved, at mænd og kvinder har det med at vælge forskelligt når det kommer til valget mellem løn, pension og frihed, og man kan derfor være bekymret for den skævhed der vil opstå over et langt arbejdsliv.

På samme måde kan man være bekymret over, at frihed til flere barns sygedage ikke er en ret men blot en mulighed, hvis det er foreneligt med arbejdets drift.

Når vi udvider de generelle rettigheder til at afholde og opspare frihed samt til at komme på kompetenceudvikling, så giver det flere dage, hvor der mangler kolleger på skolen. Flere dage, hvor vikarkorpset bliver hevet ind og flere dage, hvor det derfor kan være svært at dække pludseligt opstået fravær pga. barns sygdom.

Når vi kombinerer det med, at man på det private arbejdsmarked, hvor i nærheden af 70 % er mænd, godt nok har fået rettigheden til frihed ved flere barns sygedage, men betalt af fritvalgskontoen, så vil vi formentligt se, at det fortsat typisk er moren der vil blive hjemme og på den front kan der altså også være en bekymring for den kønslige ubalance.

På statens område, som jo lokalt omfatter vores kolleger på SOSU-skolen i Esbjerg, betyder udskrivelsen af folketingsvalget, at organisationsforhandlingerne er sat på standby til der er sidder en ny regering. En situation, jeg ikke tror, vi har stået i før.

Jeg ved at mange af vores SOSU-undervisere havde drømt om, at denne overenskomst blev den, hvor løngabet til deres kolleger i folkeskolen blev udlignet eller i hvert fald mindsket - og at der derfor vil være nogle for hvem det vil spille ind i deres vurdering af et endeligt forlig, at det ikke blev sådan. Men som ved alle overenskomstforhandlinger opfordrer jeg til, at man afventer et samlet forlig før man tager stilling.

På det kommunale område, som jo omfatter langt de fleste af DLF's medlemmer har organisationsforhandlingerne godt nok været i gang i noget tid, men det har vist sig meget svært at få KL med på de krav der handler om forbedringer på arbejdsmiljø og arbejdstid, og derfor har man, som I nok ved, nu flyttet forhandlingerne til forligsinstitutionen.

I en tid hvor det ene parti efter det andet er ude og love milliardinvesteringer i folkeskolerne er det påfaldende, at arbejdsgiverne er så fodslæbende når det kommer til at sikre nogle rammer om lærernes og børnehaveklasseledernes arbejde der gør, at de kan holde ud og holde til at være i jobbet.

Næsten uanset hvordan man ønsker at løfte folkeskolen, så vil det kræve flere lærere, og den eneste vej til det er ved at forbedre arbejdsvilkårene, så der bliver langt bedre sammenhæng mellem den arbejdstid man har til rådighed og de opgaver man skal udføre.

Vi må ikke sætte det gode samarbejde og befolkningens opbakning unødigt på spil, men KL må simpelthen til at komme ind i kampen og forholde sig til den brændende platform, vi står på sammen.

Det bliver umådeligt spændende at se, om forligsmanden kan få parterne til at mødes, og jeg håber, at I i mellemtiden vil være med til at sende alt muligt god energi og opbakning til vores forhandlere, der sidder med en svær, svær opgave.

5. En stærk og attraktiv fagforening

Den sidste strategiske målsætning retter blikket mod os selv.

Organisering og rekruttering er helt afgørende – både til læreruddannelsen, til folkeskolen og til foreningen.

Vi ved, at de første år i faget er afgørende, og vi kender jo desværre den kedelige statistik over, hvor mange nyuddannede der forlader folkeskolen indenfor de første år i jobbet. Derfor er jeg oprigtigt stolt over, at vi har været initiativtagere og medudviklere af et introforløb for nyuddannede lærere i Esbjerg Kommune. Et introforløb gør det jo ikke alene, så vi kommer til fortsat at kæmpe for, at de nyuddannede får en god start på lærerlivet ved at de på andre måder tilgodeses - fx med reelle mentorordninger.

Sammen med Haderslev Lærerkreds har vi også valgt at gå ind i et samarbejde med UC Syd om en læreruddannelseskampagne. Det har vi gjort fordi fortællingen om lærerprofessionen ganske enkelt er for vigtig til at overlade til udenforstående – eller til negativ medieomtale. På denne måde mener jeg, at vi er med til at tage ansvar for også at bidrage til at fortælle om alle de gode grunde der trods alt stadig er til at vælge en læreruddannelse.

Når vi ser på ansøger- og optagstallene, er vi simpelthen nødt til at reagere.

Apropos negativ medieomtale, så er der sikkert en del af jer, der har fulgt med i JV' s artikler om vores naboer i Vejen Lærerkreds. Sagen har vist, hvor hurtigt en negativ historie kan ramme hele foreningen, for en udmeldelse af Vejen Lærerkreds er også en udmeldelse af Danmarks Lærerforening. Og mistillid til ledelsen af en enkelt kreds kan hurtigt forplante sig til en mere generel mistillid til hele foreningen.

Selvom sagen på alle måder er ulykkelig, så trøster jeg mig ved, at den har givet anledning til et øget fokus på kredsens ansvar for at levere service og politisk arbejde af høj kvalitet, samt at dette ansvar skal forvaltes med en høj grad af transparens og medlemsdemokrati.

På kongressen i efteråret lagde Gordon Ørskov Madsen i den sammenhæng op til, at vi i den kommende tid skal have en samtale internt i Danmarks Lærerforening om, hvordan fremtidens DLF skal se ud og arbejde, og jeg bilder mig ind, at vi i Esbjerg Lærerforening også kan bidrage med værdifulde perspektiver til den samtale.

Jeg bilder mig i al beskedenhed ind, at vi har en veldrevet kreds og at vi leverer både på service og sagsbehandling, på fagligt fællesskab, på politisk påvirkning og på synlighed i den offentlige debat, men selvfølgelig er der altid ting, vi kan forbedre.

En ny sammensat kredsstyrelse skal naturligvis sætte retningen i fællesskab, men jeg tør godt love, at vi fortsat kommer til at vægte et godt og tæt samarbejde med vores seniorer i fraktion 4, ligesom vi vil arbejde for endnu mere fokus på forbedrede vilkår for dem af jer, der er i gang med de sidste år på arbejdsmarkedet.

Vi kommer også til at skulle forholde os mere konkret til vores lokale lønstrategi.

På de områder hvor vi har opbygget en god systematik omkring forhandlingerne om lokalløn synes jeg, vi kan være rigtig godt tilfredse. Det gælder fx på PPR & Videnscenter samt Kommunikation & Hjælpe midler, hvor vi ikke har forhåndsftaler. Også med Fanø kommune har vi over de sidste par år fået forbedret den lokale forhåndsftale, så den nu ikke bare er på niveau med Esbjerg Kommunes aftale for lærere og børnehaveklasseledere, men faktisk en anelse bedre på flere parametre.

Internt har vi stået midt i et større generationsskifte på kredskontoret – med næsten fuld udskiftning på alle poster over to år. Det har naturligvis krævet tid, tålmodighed, gensidig tillid og omsorg.

Man kommer tæt på hinanden på så lille en arbejdsplads, og derfor er det naturligvis ikke uden vemod, når vi har skullet sige farvel til afholdte og respekterede kolleger. Som I vil kunne høre under fremlæggelsen af regnskabet om lidt, så sætter det sidste års personaleomsætning også sit præg på økonomien, så det vil både af menneskelige og økonomiske grunde fortsat være mit fokus, at vi har et arbejdsfællesskab, man gerne vil blive i og bruge sine kræfter på.

Selvom det er trist at sige farvel til gode kolleger, så giver det jo heldigvis også muligheden for at sige goddag til nogle nye, som kommer med ny energi og nye perspektiver.

Jeg er så ufatteligt stolt over hvor godt et relativt nyt hold af ansatte – først Michael, så Signe og siden Majbritt – arbejder sammen og bare leverer så brandgodt et stykke arbejde hver især. Tak for jer!

Også til kredsstyrelsen og til alle vores tillidsrepræsentanter skal der lyde en kæmpe tak fra mig. Det gode samarbejde og jeres daglige indsats er helt afgørende – både for medlemmerne og for mig som formand.

Tak for jeres allesammens opbakning, engagementet og for fællesskabet, som særligt kan mærkes en aften som i aften.

Hermed overgiver jeg beretningen til generalforsamlingens behandling.

Maja Gundermann